

відтворенні простору та просторових явищ виявляємо образні «вилазки» в прикордонні території художнього життя. Одним із найцікавіших прикладів розглядуваного явища є твір сучасного китайського композитора Сінцзімін Пана «Kaidan» (Історія жахів) ор. 13, в якому інформаційне згущення художнього простору набуває такої концентрації, яке у своєму символічному уособленні стає повноцінним учасником музичного дійства.

Література:

1. Берегова О.М. Тенденції візуалізації в сучасній інструментальній академічній музиці в аспекті музичної комунікації. Культурологічна думка, Київ, 2017, вип. 11. С. 35-44

2. Рябініна О.В., Коваленко І.І. Простір Homo Virtualis і пост-цифрова естетика музики. Вісник КНУКіМ, серія «Мистецтвознавство», Київ, 2018, С. 214-221.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-491-0-88>

ДУХОВНО-ТЕРАПЕВТИЧНІ МОЖЛИВОСТІ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА

Каплун Т. М.

*кандидат мистецтвознавства, доцент,
завідувачка кафедри музичного мистецтва та звукорежисури
Міжнародний гуманітарний університет
м. Одеса, Україна*

Музичне мистецтво є своєрідним космосом, в якому через звук відображаються всі багатогранні властивості Життя. Як феномен духовного, психологічного і соціального зрізів, музика наділена можливостями духовно-терапевтичного впливу на свідомість людини на рівні емоційного, чуттєвого, ментального та духовного переживання того або іншого музичного твору.

Музична терапія є частиною загальної арт-терапії – напрямку психотерапії, який засобами мистецтва призваний гармонізувати психологічний стан людини, а також відновити і активізувати її високий творчий та духовний потенціал, за рахунок трансформації, сублімації, катартичного преображення негативних емоційних та ментальних проявів. Вказані можливості музичної терапії актуальні для людини будь-якого часу

і надзвичайно затребувані в умовах вкрай важких психологічних переживань сучасної людини.

Терапевтичні можливості музики присутні у багатьох творах і проявляються на різних рівнях – від впливу вербального змісту твору (у вокальних та вокально-інструментальних творах) до підсвідомого сприйняття певних вібрацій тембру і звуковисотності, а також певних метро-ритмічних фігур.

Про широкі терапевтичні можливості музики було відомо в стародавній китайській та індійській традиціях даосизму, індуїзму, буддизму, в епоху античності та середньовіччя, коли в музичному мистецтві бачили один з головних засобів духовного розвитку. Так, велике значення в зазначених музичних традиціях відіграє застосування певних ладових, інтонаційних, ритмічних, тембрових, фактурних, динамічних, жанрово-стильових засобів задля активізації у виконавця/слухача необхідних духовних та соціальних якостей з метою самовдосконалення. Наприклад, антична теорія музики (Платон, Аристотель) акцентувала позитивний характер застосування в музичній практиці діатоніки, яка зміцнює і оздоровлює (особливо дорійський лад, який втілює настрій бадьорості, життєрадісності, шляхетності, а також фрігійський як лад мужності і строгості), тембрів ліри і кіфари (ліра, в якості інструменту Аполона і муз, здатна вносити стан миру і спокою; гра на музичному інструменті взагалі спроможна вносити гармонію у Всесвіт). Давньоіндійська рага, обрядові календарні та сімейно-побутові народні пісні, церковний спів епохи Середньовіччя (візантійська, вірменська монодія, знаменний розспів, григоріанський хорал), жанри мугаму/мукаму призначені саме для формування дотичних етично-релігійних основ буття людини, завдяки чому, через вербально-музичні засоби, формувався врівноважений, оптимістичний, духовно-піднесений психологічний стан людини.

Однією з найвідоміших теорій відносно впливу класичної музики на емоційну і розумову діяльність людини була теорія під назвою «ефект Моцарта», яку було сформульовано у 50-ті роки минулого століття французьким лікарем і психологом Альфредом А. Томатісом і, на базі результатів проведених численних досліджень, популяризовано в 90-ті роки у книзі Дона Кепбелла «Ефект Моцарта» [1].

Численні експерименти другої половини ХХ століття і сучасності, які проводили музикознавці у співдружності з лікарями (у тому числі, Американської асоціації музикотерапії, Apollo Music Projects), довели ефективність прослуховування музичних творів Моцарта та інших композиторів-класиків, що позначилися позитивними результатами такого занурення у музику відомих авторів різних епох. Насамперед, психотерапевти зазначали значне поліпшення у дітей, особливо молодшого віку, настрою і соціальних навичок, розвитку мови, у дітей-підлітків –

поліпшення когнітивних і творчих здібностей (підвищується рівень концентрації, креативності, поліпшується пам'ять, зменшується рівень негативних емоційних проявів, напруженість, гнівливість, тривожність); на фізичному рівні у дітей і дорослих, які слухали підібрану музичну програму з декількох творів композиторів класицизму і романтизму, також зазначали зниження активності симпатичної нервової системи, врегулювання показників артеріального тиску, частоту серцевих скорочень і вповільнення дихання.

Література:

1. *Campbell Don G.* The Mozart Effect: Tapping the Power of Music to Heal the Body, Strengthen the Mind, and Unlock the Creative Spirit. New York : Avon Books, 1997. 325 p.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-491-0-89>

ДЖАЗ ЯК ІНСТРУМЕНТ КУЛЬТУРНОГО ВІДРОДЖЕННЯ СУЧАСНОЇ УКРАЇНИ

Костандова Ю. В.

здобувачка другого року

третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти

кафедри музичного мистецтва та звукорежисури

Міжнародний гуманітарний університет;

викладач спеціалізації «Музичне мистецтво естради»

КЗ «Одеський фаховий коледж мистецтв

імені К. Ф. Данькевича».

м. Одеса, Україна

Культурне відродження України є важливим чинником її національної ідентичності та міжнародної інтеграції, і розпочалося воно ще в 1990-х роках, після здобуття незалежності та значно посилилося після Революції Гідності у 2014 році. Відродження культури включає розвиток мистецтва, літератури, музики, театру та кіно, а також активний відхід від радянської та імперської спадщини. Швидкому шляху розвитку та відродженню сприяли такі аспекти, як: міжнародні культурні обміни, державні та громадські ініціативи, цифровізація культури, та глобалізаційні процеси у всьому світі. Музична культура України завжди була чи не найголовнішою частиною національної ідентичності та історичної спадщини. Пройшовши складний шлях від народної творчості до сучасних жанрів, вона змогла